

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 юли 2024 г.
(OR. en)

11601/24

PHYTOSAN 166
VETER 87
AGRI 542

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	11022/24 INIT + COR 1
Относно:	Заклучения на Съвета относно съфинансирането от Съюза на фитосанитарните и ветеринарните програми и на спешните мерки

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно съфинансирането от Съюза на фитосанитарните и ветеринарните програми и на спешните мерки, одобрени от Съвета (Селско стопанство и рибарство) на 4037-ото му заседание, проведено на 24 юни 2024 г.

Заклучения на Съвета относно съфинансирането от Съюза на фитосанитарните и ветеринарните програми и на спешните мерки

1. Програмата за единния пазар представлява финансовият инструмент на Съюза в подкрепа на действията на държавите членки за гарантиране, наред с другото, на високо равнище на здравето на животните и растенията в Европейския съюз. През последните години държавите членки бяха изправени пред значително намален процент на съфинансиране от Съюза, отпуснат за техните програми за ветеринарен и фитосанитарен контрол и програми за ликвидиране, в сравнение с предходните години. Според държавите членки това оказва въздействие върху постигането на целите на политиката на Съюза за високо равнище на здравето на животните и растенията.
2. В този контекст белгийското председателство извърши оценка на въздействието от намаляването на това съфинансиране в съчетание с общото повишаване на разходите през последните години, въз основа на въпросници, които бяха изпратени до работна група „Животни и ветеринарни въпроси“ (ръководители на ветеринарни служби) и работна група „Растения и фитосанитарни въпроси“ (ръководители на фитосанитарни служби).
3. Проектът за заключения на Съвета, поместен в приложението към настоящата бележка, се основава на резултатите от тези въпросници и последвалите обсъждания в посочените по-горе две работни групи и получи подкрепата на всички делегации на равнище работна група¹.
4. Във връзка с посоченото по-горе Комитетът на постоянните представители (I част) се приканва:
 - а) да потвърди съгласието си по текста на заключенията, поместен в приложението към настоящата бележка;
 - б) да препоръча на Съвета да одобри заключенията, поместени в приложението към настоящата бележка.

¹ Среща на съветниците/аташетата (AGRI — ветеринарни и фитосанитарни въпроси) на 10 юни 2024 г., последвана от неформална консултация (WK 8338/2024).

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

1. Като ПОДЧЕРТАВА, че поддържането на високо равнище на здраве на животните и на растенията е от жизненоважно значение за Съюза, тъй като това играе ключова роля за човешкото здраве, продоволствената сигурност и безопасност, биологичното разнообразие и икономическия просперитет на Съюза.
2. КАТО ИЗТЪКВА, че подкрепата за здравето на растенията и животните е от решаващо значение за селскостопанския сектор, и КАТО ПОДЧЕРТАВА, че ефективното управление на здравето на животните и растенията, включително мерките за надзор и ликвидиране на болести, е от съществено значение за да се гарантира сигурността на вноса и вътрешния пазар и защитата на износа.
3. КАТО ПОДЧЕРТАВА, че повишената заплаха от вредители по растенията и болести по животните, произтичаща от движението на пътници, изменението на климата и постоянно нарастващата световна търговия, увеличава риска от неблагоприятно въздействие върху здравето на животните и растенията.
4. КАТО ИЗТЪКВА, че предотвратяването и ранното откриване на евентуални огнища на вредители по растенията и болести по животните са от първостепенно значение, тъй като мерките за ликвидиране са свързани с по-високи разходи, включително финансови разходи и разходи, свързани с въздействието върху човешкото здраве, околната среда, екосистемите, обществото и с отрицателно въздействие върху общественото възприятие.
5. КАТО ПРИПОМНЯ, че годишният процент на съфинансиране от Съюза за фитосанитарни и ветеринарни програми и спешни мерки беше намален с 60% за периода 2023–2027 г. вследствие на разпределения по-рано бюджет за такива програми за справяне с непредвидени санитарни кризи.

6. КАТО ПОДЧЕРТАВА, че редуцирането на обхвата на съфинансирането от Съюза (допустими вредители/болести) и на неговия процент, заедно с увеличените разходи, засегна капацитета на фитосанитарните и ветеринарните служби да осъществяват ефективен надзор за постигането на целите за превенция и ранно откриване.
7. КАТО ПОСОЧВА необходимостта от намаляване на административната тежест, произтичаща например от управлението на безвъзмездните средства за съфинансиране от Съюза, което отнема още по-непропорционална част от размера на безвъзмездните средства поради намалената ставка на съфинансиране от Съюза.
8. КАТО ПОДЧЕРТАВА, че е от решаващо значение компетентните органи да разполагат с достатъчно финансови и човешки ресурси, за да изпълняват необходимите задачи, като се вземат предвид широкият обхват и сложността на задачите в областта на здравето на растенията и животните в рамките на подхода „Едно здраве“.

Здраве на растенията

9. КАТО НАБЛЯГА на значението на Регламент (ЕС) 2016/2031 за защитните мерки срещу вредителите по растенията, който има за цел да предотврати навлизането и разпространението на карантинни вредители и нови вредители по растенията в рамките на ЕС.
10. ИЗТЪКВА, че предотвратяването и ранното откриване на евентуални огнища на вредители по растенията е от първостепенно значение, по-специално по отношение на приоритетните вредители, които представляват най-сериозните икономически, екологични и социални заплахи за държавите от ЕС.
11. ИЗТЪКВА ОСВЕН ТОВА, че надзорът и управлението на огнищата на карантинни вредители по растенията са особено трудни и сложни, тъй като обхващат приблизително 400 карантинни вредители и групи вредители от значение за Съюза по широк кръг растителни видове и растителни продукти в широк спектър от видове околна среда (гори, селско стопанство и градски райони).

12. ПОДЧЕРТАВА, че прилагането на новия фитосанитарен режим доведе до значително увеличаване на задачите и работното натоварване на държавите членки, особено по отношение на мерките за надзор и ликвидиране на болести.
13. ПОСОЧВА, че съфинансирането от Съюза на фитосанитарните програми и спешните мерки е съществена част от новия фитосанитарен режим и програмата „Единен пазар“ и е незаменим елемент за постигане на техните цели.
14. ОТЧИТА значението на извършването на качествени и количествени проучвания на вредителите по растенията, по-специално за приоритетните вредители, в това отношение и Е ДЪЛБОКО ЗАГРИЖЕН, че въздействието на намаления обхват и процент на съфинансиране от Съюза вече се усеща и може да застраши целта за ранно откриване, както и че изпълнението на задълженията, произтичащи от действащото законодателство и програми в областта на здравето на растенията, става все по-трудно.
15. ПОДЧЕРТАВА, че подкрепата за здравето на растенията е подкрепа и за селскостопанския сектор, тъй като чрез нея се премахва или намалява необходимостта да се води борба с други нови вредители или карантинни вредители, и следователно това дава възможност на земеделските стопани да прилагат по-добър начин интегрираното управление на вредителите.

Здравеопазване на животните

16. ПРИПОМНЯ, че механизмът за съфинансиране на ветеринарните програми и спешните мерки е в сила от много години и е доказал своята стойност, тъй като е бил използван за ликвидиране на редица болести в няколко държави членки и за подобряване на ветеринарно-санитарната обстановка по отношение на много други болести.
17. ИЗТЪКВА, че поддържането на високо равнище на здраве на животните е важна цел за ЕС, тъй като това играе съществена роля за човешкото здраве, чрез борбата със зоонозните болести, подобряването на безопасността на храните и продоволствената сигурност, както и чрез намалената необходимост от лечение с антимикробни средства, а оттам и намаления риск от антимикробна резистентност (АМР).

18. ОТБЕЛЯЗВА, че намаляването на обхвата и процента на съфинансиране вече е оказало въздействие върху постигането на високо равнище на здраве на животните в някои държави членки, тъй като е довело до прехвърляне на допълнителни разходи към земеделските стопани и компетентните органи, принуждавайки ги отново да приоритизират програмите в областта на здравеопазването на животните, и ОТЧИТА, че способността на някои държави членки да предотвратяват и контролират болести, различни от тези, които принадлежат към категории А и Б, също е била подложена на натиск.
19. ПРИЗНАВА, че всички държави членки очакват още по-голямо отрицателно въздействие върху здравето на животните и хуманното отношение към тях в бъдеще.
20. ОТНОВО ИЗРАЗЯВА своята загриженост относно настоящото работно натоварване и административната тежест за държавите членки.
21. КАТЕГОРИЧНО ПОДЧЕРТАВА, че поради риска от невъзможност да се осигури подходящо финансиране на равнище ЕС и на равнището на държавите членки, изпълнението на задълженията, произтичащи от действащото законодателство и програми в областта на здравеопазването на животните, става все по-трудно, и ИЗТЪКВА, че това може да доведе до намаляване на единството при здравеопазването на животните в целия ЕС.

ПОРАДИ ТОВА СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

22. ПРИКАНВА Европейската комисия, при спазване на таваните в многогодишната финансова рамка на Съюза[...], да обмисли равнището и начина на финансиране на фитосанитарните и ветеринарните програми и спешните мерки, които:
- а) са съизмерими с ресурсите, необходими за постигане на целите на фитосанитарния режим и режима за здравеопазване на животните;
 - б) също така предоставят достатъчна гъвкавост, за да се вземат предвид кризисните ситуации, произтичащи от внезапни огнища на вредители по растенията и болести по животните;
 - в) вземат предвид [...] докладваното значително увеличение на разходите за персонал и лабораторни анализи.

23. ПРИЗОВАВА Европейската комисия да проучи начини за подобряване на управлението на съфинансираните от Съюза фитосанитарни и ветеринарни програми и спешни мерки в рамките на програма „Единен пазар“ (направление за хранителната верига) и за намаляване на административната тежест, по-специално чрез:
- а) привеждане на процедурата за кандидатстване за безвъзмездни средства за съфинансиране от Съюза в съответствие с другите изисквания за докладване;
 - б) внимателна проверка, в тясно взаимодействие с държавите членки, на исканата информация за процедурата за кандидатстване за безвъзмездни средства за съфинансиране от Съюза, за да се намали степента на подробност на тази информация и се подобри съответствието ѝ с практиката;
 - в) осигуряване на навременна комуникация за промени в системата и за потенциални промени в бюджета;
 - г) опростяване на процеса на тази част от съфинансирането от Съюза например чрез по-лесна за ползване платформа за кандидатстване и чрез създаване на пълни и леснодостъпни насоки, като се има предвид, че този процес се прилага за преки безвъзмездни средства за държавите членки, за разлика от споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства, отпускани на конкурентни субекти.
24. ПРИКАНВА Европейската комисия и държавите членки да продължат да проучват по-ефективни и целенасочени средства за сътрудничество между държавите членки с цел повишаване на ефективността на мерките за превенция на вредителите по растенията и болестите по животните например чрез прилагане на общи политики за ваксиниране в областта на здравето на животните или чрез насърчаване на сътрудничеството между държавите членки в областта на надзора на здравето на растенията, както и за повишаване на ефективността при управлението на тяхното ликвидиране и ограничаване.
-